

КРАСНОПОЛЬСЬКА Т. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціальних теорій, кандидат політичних наук

ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ТА ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі характер державно-церковних відносин — один з головних показників рівня розвитку і держави, і релігійного напрямку, оскільки він характеризує рівень реалізації принципу свободи совісті як однієї з головних складових фундаментальних прав і свобод людини. Він напряму залежить від безпосередніх учасників державно-церковних відносин, які і складають ядро механізму взаємодії Церкви та держави.

Інституційний механізм такої взаємодії в Україні представлений двома групами структур: державними та релігійними.

До державних інституцій належать: Верховна Рада України (Комітет з питань культури і духовності має своєю метою організацію колегіального депутатського творчого поля навколо прийняття та розробки перспективних та якісних законопроектів), Департамент у справах релігій та національностей Міністерства культури України (взаємодіє з релігійними організаціями за трьома напрямками: експертно-аналітичним, реєстраційно-дозвільним та комплексної підтримки), Комісія по релігійних справах громадської ради при Міністерстві культури України (колегіальний виборний консультативно-дорадчий орган, метою якого є врахування суспільної думки з питань контролю та регулювання юрисдикційного поля ввіреного міністерству), інші інститути в структурі виконавчої влади, в рамках сфери свого відання.

До релігійних інституцій, що активно взаємодіють з органами державної влади можна віднести: Всеукраїнську Раду Церков і релігійних організацій, Наряду представників Християнських Церков України та релігійні організації, віднесені до різних конфесій.

Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій створена в 1996 році як представницький міжконфесійний консультативно-дорадчий орган з метою об'єднання зусиль Церков і релігійних організацій з духовного відродження України, координації міжцерковного діалогу як в Україні, так і за її межами, участі в розробці проектів нормативних актів з питань державно-конфесійних відносин, здійснення комплексних заходів добродійного характеру. Нині Рада є провідним інститутом налагодження міжконфесійної взаємодії. До основних її завдань належать: обговорення актуальних питань релігійного життя та підготовка взаємоузгоджених пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства щодо свободи совісті та релігійних організацій; об'єднання зусиль релігійних організацій у добродійній діяльності; сприяння міжконфесійному взаєморозумінню та злагоді; активізація участі релігійних організацій

у духовному відродженні України, зміцненні гуманістичних засад суспільства; організація та проведення конференцій, семінарів, нарад тощо з питань духовності, застосування і додержання законодавства про свободу совісті та релігійні організації; сприяння всебічному висвітленню релігійного життя в Україні засобами масової інформації [1].

Нарада представників Християнських Церков України створена з метою пошуку стану рівноваги в системі християнських зносин в Україні; розбудови широкої та ефективної комунікативної бази для християнської релігійної спільноти; спільної протидії наслідкам атеїстичного радянського державного устрою; колегіальної підготовки узгоджених нормативних пропозицій до національної системи права усіх рівнів; оптимізації існуючих та конструювання нових механізмів державно-церковної взаємодії на всіх етапах та рівнях правозастосовної діяльності [2, с. 48].

До організаційних форм взаємодії Церкви та держави в Україні можна віднести: створення державою правової бази функціонування релігійних об'єднань; надання в особливих випадках дипломатичної, юридичної, консультативної допомоги віруючим під час здійснення ними релігійних обов'язків; держава може організаційно сприяти у приїзді паломників (зокрема, іноземних) у святі місця такої течії іудаїзму як хасидизму; співробітництво держави і Церкви в галузі допомоги незахищеним верствам населення (фінансова допомога з боку Церкви установам соціального спрямування, спільні з державою програми в сфері соціального захисту, тощо).

До основних шляхів покращення інституційної складової механізму функціонування державно-церковних відносин можна віднести створення постійно діючих комісій для вирішення питань спільного зацікавлення з представників уряду та представників релігійних організацій [3, с. 185]. Крім того, держава має сприяти налагодженню постійного діалогу між представниками різних конфесій, і особливо між УПЦ МП, УПЦ КП та УАПЦ, а також забезпечити більш тісну співпрацю з Церквою у питаннях підтримки інституту сім'ї, охорони і розвитку історичної та культурної спадщини, розвитку гуманітарної науки, протидії діяльності псевдорелігійних структур, що становлять небезпеку для особистості та суспільства тощо.

Таким чином, в Україні, як поліконфесійній державі, для забезпечення подальшого розвитку необхідно встановлення релігійної толерантності, яка передбачає рівне ставлення держави до всіх релігій і віросповідань, а також толерантність у міжрелігійних і міжконфесійних відносинах. В умовах політики мультикультуралізму держава має сприяти співпраці всіх церков в інтересах народу України на засадах консолідації церков в суспільно-політичних питаннях, а також на ґрунті чітко законодавчо закріплених відносин між державними інституціями та представниками всіх конфесій та релігійних течій.

Список використаних джерел

1. Інформація про ВРЦіРО [Електронний ресурс] /Офіційне інтернет-представництво Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій. – Режим доступу : <http://vrciro.org.ua/ua/council>
2. Лазор К. П. Інституційний та функціональний вимір взаємодії політики та релігії / К. П. Лазор // Актуальні проблеми політики : зб. наук. праць. – Спецвипуск / голов ред. С. В. Ківалов; відп. за вип. Л. І. Кормич. – Одеса : Фенікс, 2012. – С. 44 – 52.
3. Права людини в Україні- 2006 : доповідь правозахисних організацій / за ред. Є. Захарова, І. Рапп, В. Яворського. – Харків : Права людини, 2007. – 528 с.

КАРЕТНАЯ О. А.

Національний університет «Одеська юридическа академия»,
доцент кафедри соціальних теорій, кандидат політических наук, доцент

МОЛОДЕЖЬ КАК СОЦИАЛЬНАЯ ГРУППА В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ

Исследование проблем молодежи получило пристальное внимание философов, ученых ещё в древние времена, с зарождением и формированием первичных типов обществ с соответствующей социокультурной спецификой. Проблемами и вопросами воспитания, образования молодежи, служения их родителям, окружающему миру и государству, соблюдения ими правил общепринятых норм поведения в данном обществе соблюдения традиций, а также выполнения долга перед богами и людьми, занимались Конфуций, Сократ, Платон, Аристотель и другие. Интересной является мысль о молодежи К. Ясперса, который отмечал, что будущий потенциал общества — это молодежь и в зависимости от того как она будет сформирована, воспитана и образована, будет зависеть будущее развитие общества. «Каждый знает — кто завоюет молодежь, обладает будущим» [3, с. 353]. Вместе с тем ученый выдвигает идею что воспитание и образование нашего поколения может иметь более успешным и эффективным результат если в воспитании молодежи мы будем опираться на гуманистическое знание, которое выработанное учеными прошлого столетия, и направленное на развитие и воспитание духовно богатой личности, и черпающей свою духовность именно из духовнонравственного наследия ученых, живших в значимые периоды времени для истории человечества. В начале прошлого столетия в науке и в частности в зарубежной науке общепринятыми становятся понятия «молодость» и «молодёжь», обозначающие, естественно, возрастной этап жизнедеятельности индивида и касательно его самостоятельную